

Kerem Ali VAHAP

Avukat - İstanbul Barosu

**MÜDAFAA-İ HUKUK'TAN İNŞA-İ HUKUKA:
TÜRK DEVRİMİ'NİN HUKUKSAL YÖNLERİ**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
KISALTMALAR.....	XIII
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM TÜRK DEVRİMİ'NİN DİNAMİKLERİ VE YAPISI

1. Türk Devrimi'nin Tarihsel Arka Planı.....	3
1.1. Osmanlı Devleti'ndeki Gelişmeler.....	3
1.1.1. Tanzimat ve Birinci Meşrutiyet.....	3
1.1.2. İkinci Meşrutiyet ve Birinci Dünya Savaşı.....	8
1.2. Savaş Sonrasındaki Siyasal-Toplumsal Yapı	14
2. Türk Devrimi'nin Kuramsal Arka Planı	17
2.1. Devrim.....	18
2.2. Ulus-Devlet	24
2.3. Laiklik.....	27
2.4. Modernleşme/Çağdaşlaşma	29
3. Türk Devrimi'nin Kronolojik Kapsamı	32
3.1. Kurtuluş Savaşı ve Meclis Hükümeti Dönemi	33
3.2. Cumhuriyetin Kuruluşu ve Yeni Rejim.....	46
3.3. Siyasal Muhalefet, Çok Partililik Deneyimi ve Rejimin Konsolidasyonu.....	49
3.4. Atatürk Sonrası Çoğulculuk.....	64

İKİNCİ BÖLÜM

TÜRK DEVRİMİ'NİN HUKUKSAL YÖNLERİ

1. Türk Devrimi'nin Hukuk Anlayışı	71
1.1. Genel Olarak Hukuk ve Hukuk Sistemleri.....	71
1.2. Osmanlı Devleti'nin Hukuk Sistemi.....	78
1.3. Türk Devrimi'nin Öngördüğü Hukuk Sistemi: Kıta Avrupası.....	80
1.3.1. Atatürk'ün Hukuk Anlayışı	80
2. Devrimin İdeolojik Yönü ve Hukuk	82
2.1. Bir İdeoloji Olarak Kemalizm	84
2.2. Demokratik-Legalist Kemalizm ile Post-Kemalizm Tezleri.....	90
2.3. Kemalizm ve Hukuk Devleti.....	95
3. İçerik Bakımından Türk Devrimi'nin Hukuksal Yönleri	100
3.1. Anayasalar Bağlamında	101
3.1.1. Teşkilat-ı Esasiye Kanunu (1921 Anayasası)	102
3.1.2. 1924 Anayasası.....	106
3.1.3. 1924 Anayasası Üzerinde Yapısal Değişiklikler	110
3.2. Hukuk Devrimi.....	112
3.2.1. Arka Planı ve Yöntemi.....	114
3.2.2. İçerik ve Nitelikleri	117
3.2.3. Mirası ve Getirdikleri	120

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

DEMOKRASİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRME

1. Türk Devrimi'nin Demokrasi ve Cumhuriyet Anlayışı	123
1.1. Türk Devrimi'nin Demokrasi Anlayışı.....	124
1.1.1. Demokrasinin Tarihsel Gelişimi ve Modelleri.....	124
1.1.2. Türk Devrimi ve Demokrasi.....	128

1.2. Türk Devrimi'nin Cumhuriyet Anlayışı.....	130
1.2.1. Cumhuriyet Kavramı ve Tarihsel Gelişimi	130
1.2.2. Türk Devrimi ve Cumhuriyet.....	135
2. Türk Devrimi'nin Özgün Yönleri	138
2.1. Müdafaa-i Hukuk'tan İnşa-i Hukuka.....	139
2.2. Hukuk ve Demokrasi Üreten Savaş: "Savaş Demokrasisi"	141
2.3. Edukatörlük: Terbiye-i Siyasiye	142
2.4. Siyasal Otorite ve Meşruiyet Tipolojisi Bakımından Önder Faktörü	146
3. Türk Devrimi'ne Demokrasi Bağlamında Getirilen Eleştiriler	150
3.1. Devrim Olgusunun Yan Etkilerinden Kaynaklanan Eleştiriler....	152
3.1.1. Vesayet Kalıntısı	153
3.1.2. Kaçınılmaz Otoriterlik.....	156
3.1.3. Sosyal İnorganiklik - Demokratik Toplumun Sağlamama	157
3.1.4. Oligarşinin Tunç Kanunu	160
3.2. Demokrasi Bakımından Samimiyet.....	162
SONUÇ	165
KAYNAKÇA.....	169